

9. PSANÍ VELKÝCH PÍSMEN VE VLASTNÍCH JMÉNECH

Z

1. Rozhodněte, kde se píše velké písmeno. Svoje řešení odůvodněte.

POHOŘÍ BESKYDY, TŘEBOŇSKÁ PÁNEV, SPISOVATEL JAN VODŇANSKÝ, MĚSTO CHRUDIM, POHÁDKOVÁ POSTAVA KARKULKA, KRÁL KAREL ČTVRTÝ, BIBLE KRALICKÁ, DENISOVY SADY, NÁMĚSTÍ SVOBODY, ULICE POD LIPAMI, RYBNÍK SVĚT, ŠTĚŇĚ DÁŠEŇKA, POHOŘÍ VYSOKÉ TATRY, HOTEL U KORUNY, ULICE SADOVÁ, ŽDÁRSKÉ VRCHY, ČECHOVY SADY, MASARYKOVA TŘÍDA, KASPICKÉ MOŘE, MĚSTO ČESKÉ BUDĚJOVICE, IZRAEL, TICHÝ OCEÁN, POHOŘÍ HIMÁLAIJ, KRUŠNÉ HORY, PENZION (není součástí názvu) MODRÝ VRCH, ORLICKÉ HORY, POHOŘÍ ŠUMAVA, ROMOVÉ, HOLANĎANÉ A JAPONCI, ŘEKA TICHÁ ORLICE, SÍDLIŠTĚ (není součástí názvu) SLEZSKÉ PŘEDMĚSTÍ, MOŘE JADERSKÉ, ŘEKA VLTAVA, POLOOSTROV PYRENEJSKÝ.

Chrudim

2. Rozhodněte, kde se píše velké písmeno. Cvičení napište do sešitu. Pracujte s IJP.

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE, JABLKO IDARED, FILM JÁNOŠÍK, ZÁKLADNÍ ŠKOLA, MĚSTSKÝ ÚŘAD, MÁJOVCI, OBŘÍ GALAXIE (hvězdná soustava obecně), VOJÁK ŠVEJK, PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY, MAGISTRÁT MĚSTA BRNA, DIVADLO NA VINOHRADECH, ČESKÝ SVAZ OCHRÁNCŮ PŘÍRODY, DŮM MÓDY, RUKOPIS ZELENOHORSKÝ, KNIHA ZAPADLÍ VLASTENCI, MOJE ČÍTANKA, ÚSTAVA, STARONOVÁ SYNAGOGA, VELKÁ FRANCOUZSKÁ REVOLUCE, OLYMPIJSKÉ HRY, MISTR VÝROBY, AUTOMOBIL ŠKODA OCTAVIA, MASOPUST, ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ, FOTOAPARÁT OLYMPUS, PARNÍK TITANIC, UČITELSKÉ NOVINY, VÝSTAVA ZAHRA DA ČECH.

3. a) Rozhodněte, zda se píše velké, nebo malé písmeno. Potom cvičení napište jako diktát.

Strávil jsem týden ve (f/F) rantiškových (l/L) ázních. Svátek (t/T) ří (k/K) rálů připadá na 6. leden. Připijme si (š/Š) ampaňským! Na (h/H) romnice o hodinu více. Nejvyšším státním vyznamenáním (č/Č) eské (r/R) epubliky je v současné době (ř/Ř) ád (b/B) ílého (l/L) va. V (k/K) apli (b/B) etlémské kázal (m/M) istr (j/J) an (h/H) us. Dominantou (p/P) ražského (h/H) radu je (ch/Ch) rám sv. (v/V) íta. Na (p/P) adesátý (m/M) ezinárodní (f/F) ilmový (f/F) estival v (k/K) arlových (v/V) arech zavítal i slavný herec (r/R) ichard (g/G) ere. Vztah mezi státem a občanem upravuje (l/L) istina (z/Z) ákladních (p/P) ráv a (s/S) vobod. V roce 1648 skončila (t/T) řicetiletá (v/V) álka, a to uzavřením (v/V) estfálského (m/M) íru. V (s/S) enátu ČR zasedá 81 (s/S) enátorů. Ve (s/S) tředočeském (k/K) raji se nachází jeden z nejstarších (s/S) tředověkých hradů – (k/K) řivoklát. Známým cyklem symfonických básní (b/B) edřicha (s/S) metany je (m/M) á (v/V) last.

b) Vyhledejte v IJP, jakým způsobem můžeme ještě pojmenovat Chrám sv. Víta.

4. Rozhodněte, zda se píše velké, nebo malé písmeno. Spojte letopočet, osobu a událost.

1492

1498

1911

1773

(k/K) ryštof (k/K) olumbus

vyločil se na (h/H) arveyových ostrovech

(r/R) oald (a/A) mundsen

přistál v (i/I) ndii

(j/J) ames (c/C) ook

objevil (a/A) meriku

(v/V) asco (d/D) a (g/G) ama

stanul na (j/J) ižním (p/P) ólu

Tichý oceán: *anglicky* – the Pacific Ocean [ðə pə'sɪfɪk əʊʃn]

německy – der Stille Ozean

Himálaj: *anglicky* – the Himalayas [ˌhɪməˈleɪəz/hɪˈmaːljəz]

německy – der Himalaja

PSANÍ VELKÝCH PÍSMEN VE VLASTNÍCH JMÉNECH

5. Najděte v osmisměrce vlastní jména místní a запиšte je do sešitu. Poté tato místa vyhledejte na mapě. Vyluštěte tajenku.

Š	U	M	P	E	R	K	L
E	U	Č	L	E	T	I	M
N	Ě	M	Š	E	B	A	L
O	S	T	A	E	A	A	A
V	Ř	K	R	V	E	H	B
E	B	E	Č	V	A	K	E
Ž	C	S	Y	R	Č	P	CH
M	R	O	P	A	V	A	Ú

POZOR! Dvojití tvary:

Velkomoravská říše i velkomoravská říše × Říše velkomoravská i říše velkomoravská

6. Doplňte správně velké, nebo malé písmeno. Cvičení napište do sešitu.

- (k/K) ___ arlova (u/U) ___ niverzita (u/U) ___ niverzita (k/K) ___ arlova
 (z/Z) ___ ákladní (š/Š) ___ kola (z/Z) ___ ákladní (š/Š) ___ kola (b/B) ___ rno, (ú/Ú) ___ voz
 (l/L) ___ adovy postavy (l/L) ___ adovské postavy
 (m/M) ___ istr (v/V) ___ yšebrodský (v/V) ___ yšebrodský (m/M) ___ istr
 (p/P) ___ ražský (h/H) ___ rad (h/H) ___ rad (v Praze, sídlo prezidenta ČR)
 (ž/Ž) ___ id (příslušník národa) (ž/Ž) ___ id (vyznačev náboženství)
 (g/G) ___ alaxie (hvězdná soustava obecně) (g/G) ___ alaxie (naše hvězdná soustava)
 (s/S) ___ tředozemní (m/M) ___ oře (m/M) ___ oře (s/S) ___ tředozemní
 (ř/Ř) ___ ímská (ř/Ř) ___ íše (ř/Ř) ___ íše (ř/Ř) ___ ímská
 (b/B) ___ ible (k/K) ___ ralická (k/K) ___ ralická (b/B) ___ ible
 (m/M) ___ ěstské (d/D) ___ ivadlo (z/Z) ___ lín (m/M) ___ ěstské (d/D) ___ ivadlo

7. Rozhodněte, kde se píše velké písmeno. Svoje řešení odůvodněte. Pracujte s IJP.

BISKAJSKÝ ZÁLIV, POTRAVINÁŘSKÝ VÝROBEK ZNOJEMSKÉ OKURKY, NÁBŘEŽÍ KAPITÁNA JAROŠE, POUŠŤ KALAHARI, POHOŘÍ NOVOHRADSKÉ HORY, TŘEBOŇSKÁ PÁNEV, ADVENT, FILHARMONIK, ÚRODNÉ POLABÍ, OKRES BRNO-VENKOV, HOSPODIN (BŮH), ZADNÍ INDIE, LÁZNĚ TEPLICE, PŘEPLUL PACIFIK, MARŤAN, OBEC LOMNICE NAD POPELKOOU, PRAŽSKÉ ŽIDOVSKÉ MĚSTO, NAVŠTÍVIL MINISTERSTVO, PEDAGOGICKÁ FAKULTA MASARYKOVY UNIVERZITY, SPORTOVNÍ KLUB BANÍK OSTRAVA, M. JAN HUS, DIVADLO NA FIDLOVAČCE, JIHLAVSKÁ NEMOCNICE, NAVŠTĚVUJE LÉKAŘSKOU FAKULTU, SENÁT PARLAMENTU ČR, FRANSKÁ ŘÍŠE, VELIKONOČNÍ PONDĚLÍ, DÁLŇNÝ VÝCHOD, STÁTNÍ ZNAK, ČASOPIS LUMÍR.

8. Doplňte velké, nebo malé písmeno. Pracujte s fólií a s IJP.

- (l/L) ___ ednicko-(v/V) ___ altický (a/A) ___ reál, (m/M) ___ áchův (m/M) ___ áj, (v/V) ___ ysokoškolský (z/Z) ___ ákon, (ř/Ř) ___ eka (a/A) ___ mazonka, (k/K) ___ raj (v/V) ___ ysočina, (p/P) ___ ohoří (h/H) ___ rubý (j/J) ___ eseník, (i/I) ___ talské (a/A) ___ lpy, (k/K) ___ oněpruské (j/J) ___ eskyně, (p/P) ___ rūplav (s/S) ___ uezský, (s/S) ___ luneční (s/S) ___ oustava, (v/V) ___ elké (m/M) ___ edvědí

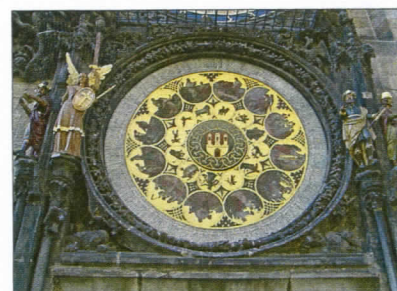
(j/J) _ezero, (k/K) _aple (s/S) _v. (k/K) _říže, (p/P) _alác (k/K) _oruna, (v/V) _íno
 (r/R) _yzlink (r/R) _ýnský, potravinářský výrobek (o/O) _lomoucké (t/T) _varůžky,
 (m/M) _agnetické (p/P) _ole (z/Z) _emě, restaurace (u/U) _ (v/V) _šech (č/Č) _ertů,
 (ú/Ú) _stav pro (j/J) _azyk (č/Č) _eský AV ČR, (m/M) _oravané a (s/S) _lezané,
 (e/E) _skymák, (a/A) _utomobil (z/Z) _načky (c/C) _itroěn, (p/P) _rvní (s/S) _větová
 (v/V) _álka, (a/A) _nketa (č/Č) _eský (s/S) _lavík, (z/Z) _latá (m/M) _edaile
 z (o/O) _lympiády, (v/V) _aše (m/M) _agnificence, (s/S) _ametová (r/R) _evoluce.

9. Spojte autora a literární dílo. Doplňte velké, nebo malé písmeno.

(k/K) _osmas	(l/L) _abyrint (s/S) _věta a (r/R) _áj (s/S) _rdce
(w/W) _illiam (s/S) _hakespeare	(ch/Ch) _rám (m/M) _atky (b/B) _oží
	v (p/P) _aříži
(j/J) _osef (k/K) _ajetán (t/T) _yl	(n/N) _oc na (k/K) _arlštejně
(j/J) _an (a/A) _mos (k/K) _omenský	(p/P) _ovídky (m/M) _alostranské
(f/F) _rantišek (p/P) _alacký	(k/K) _ronika (č/Č) _eská
(v/V) _iktor (h/H) _ugo	(o/O) _liver (t/T) _wist
(ch/Ch) _arles (d/D) _ickens	(o/O) _bsluhoval jsem (a/A) _nglického krále
(j/J) _aroslav (v/V) _rchlický	(s/S) _trakonický (d/D) _udák
	aneb (h/H) _ody divých žen
(b/B) _ohumil (h/H) _rabal	(d/D) _ějiny národu (č/Č) _eského
	v (č/Č) _echách i v (m/M) _oravě
(j/J) _an (n/N) _eruda	(k/K) _upec (b/B) _enátský

10. Zakroužkujte písmena, která byste napsali velká (pracujte s fólií). Složte z nich tajenku a zapište ji. Zjistěte, kdo se pod touto přezdívkou skrývá, a řekněte, co o něm víte.

Prohlížíme si (m/M) _ánesův (o/O) _rloj. Jenda si koupil nový (s/S) _lovník. Jiřina namalovala pěkné (z/Z) _átiší. Nejstarší psané zmínky o (d/D) _omažlicích pocházejí z konce 10. století. V televizi sledujeme (o/O) _lympijské (h/H) _ry. Víš, jak se jmenuje slovanský (b/B) _ůh (h/H) _romu? Navštívili jsme národní přírodní rezervaci (r/R) _ejvíz. Moje nejlepší (k/K) _amarádka se jmenuje (y/Y) _vona. Husovi stoupenci se nazývají (h/H) _usité. Obdivovali jsme (h/H) _orské (h/H) _řebeny (a/A) _lp. Babička odjela do (l/L) _ázní. Také chodcům a cyklistům je přístupný (b/B) _arrandovský (m/M) _ost. Místní (f/F) _rantiškánský (k/K) _lášter je značně poničen. O prázdninách navštívíme (n/N) _áchodský (z/Z) _ámek. Třetí nejstarší přírodní rezervací u nás je (b/B) _oubínský (p/P) _rales. Vystoupíme na (l/L) _ibeňském (n/N) _ádraží. Ema má ráda sýr (e/E) _mentál. Klášteru benediktinů v Praze se říká (e/E) _mauzy.

(Nad posledními písmeny udělejte čárku.)

11. Cvičení si pozorně přečtete a odůvodněte pravopis. Napište jako diktát.

Obecní dům v Praze, obec Dolní Město, budova Karolina, chráněná krajinná oblast, Křížový pramen, restaurace (není součástí názvu) U Tří lip, rovník, zeměkoule, planeta Saturn, obec Nová Ves u Světlé, arcivévoda habsburský, indián, Šemíkův skok, Pobřeží slonoviny, ulice Na Spravedlnosti, náměstí Bratří Čapků, Království dánské, dům U Minuty, parlament, Těšínsko, sídliště Jižní Město, mikroregion Střední Polabí, kraj Královéhradecký, opera Rusalka, nebešťan, Havlíčkovo náměstí.

Obecní dům v Praze